

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2020 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Anna Kulczewska-Garcia

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Ryszard Małecki (spr.)

Sędzia Sądu Okręgowego Małgorzata Radomska-Stęplewska

Protokolant: p.o. stażysty Sara Zandecka

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2020 roku w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z wniosku W. B.

przy udziale Z. B.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji wniesionych przez wnioskodawczynię i uczestnika postępowania

od postanowienia częściowego Sądu Rejonowego w Złotowie

z dnia 20 grudnia 2019 r.

sygn. akt I Ns 48/15

postanawia

I. sprostować oczywistą omyłkę w punkcie 2 zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że dwukrotnie w miejsce „od 97 do 103 i 105” wpisać „od 95 do 101 i 103” oraz w punkcie 2.d. w miejsce „od 8 do 93” wpisać „od 9 do 93”;

II. umorzyć postępowanie wywołane apelacją wnioskodawczyni;

III. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

1. w punkcie 2.d. przyznać uczestnikowi Z. B. ruchomości określone pod poz. 95, 97 i 98 o łącznej wartości 3.700 zł,

2. w punkcie 2 dodać lit. e. o treści: „zarządzić sprzedaż licytacyjną ruchomości określonych pod poz. od 10 do 93, 96, od 99 do 101 i 103 zł i podział sumy uzyskanej ze sprzedaży przyznać po połowie na rzecz wnioskodawczyni i uczestnika po potrąceniu kosztów egzekucji”,

3. zasądzoną w punkcie 3 kwotę obniżyć do 175.725 zł,

4. zasądzoną w punkcie 4 kwotę podwyższyć do 19.046,54 zł,

IV. zasądzić od wnioskodawczyni W. B. na rzecz uczestnika Z. B. kwotę 399,25 tytułem zwrotu nakładów poczynionych przez uczestnika z majątku osobistego na majątek wspólny po 20 listopada 2019 r.

V. oddalić apelację uczestnika w pozostałym zakresie.

Ryszard Małecki Anna Kulczewska-Garcia Małgorzata Radomska-Stęplewska

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 24 lipca 2012 r. W. B. zwróciła się do Sądu o ustalenie składu majątku wspólnego jej oraz Z. B. oraz o dokonanie podziału tego majątku w związku z ustaniem wspólności majątkowej małżeńskiej.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania nie wyraził zgody na proponowany przez wnioskodawczynię podział majątku wspólnego oraz zakwestionował skład i wartość majątku podlegającego podziałowi.

Strony, w toku postępowania wielokrotnie modyfikowały swoje żądania i stanowiska, występując z nowymi żądaniami.

Postanowieniem wstępnym z dnia 30 kwietnia 2014 r. wydanym w sprawie VII Ns 118/13 Sąd Rejonowy w Pile (...) ustalił, że w skład majątku objętego wspólnością ustawową małżeńską wnioskodawczyni między innymi w postaci:

1. nieruchomości gruntowa położona w Z. przy ul. (...), tj. działka nr (...), o pow. 515 m⁽²⁾, dla której Sąd Rejonowy w P. prowadzi księgę wieczystą KW nr (...),
2. udział wynoszący 2/3 części w prawie użytkowania wieczystego gruntu i w prawie własności budynków stanowiących odrębną nieruchomość położonych w Z. przy ul. (...), działka nr (...), o pow. 592 m⁽²⁾, dla której Sąd Rejonowy w P. prowadzi księgę wieczystą KW nr (...),
3. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w P. w budynku na Osiedlu (...) o powierzchni użytkowej 30, 10 m⁽²⁾, znajdującego się w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej(...) w P.
4. 37 udziałów w spółce: Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z., KRS nr (...)
5. środki zgromadzone na polisie ubezpieczeniowej Z. B. w A. S.A. z siedzibą w W. - nr polisy (...)
6. środki zgromadzone na polisie ubezpieczeniowej Z. B. w A. S.A. z siedzibą w W. - nr polisy (...)
7. środki zgromadzone na polisie ubezpieczeniowej W. B. w towarzystwie ubezpieczeniowym A. (...)S.A. z siedzibą w W. nr polisy (...)
8. środki zgromadzone na polisie ubezpieczeniowej W. B. w Towarzystwie (...) S.A. z siedzibą w W. - nr polisy (...)
9. samochód osobowy marki A.(...), rok produkcji - 1995, o numerze rejestracyjnym (...) i nr identyfikacyjnym pojazdu VIN: (...)
10. meblościanka w pokoju dziennym
11. szafa z litego drewna w pokoju dziennym
12. rozkładany duży stół w pokoju dziennym
13. 6 krzeseł dużych z oparciami pod łokcie w pokoju dziennym
14. 2 fotele w pokoju dziennym

15. tapczan w pokoju dziennym
16. żyrandol pięcioramienny w pokoju dziennym
17. 2 kinkiety dwuramienne w pokoju dziennym
18. firany w pokoju dziennym
19. meblościanka
20. ława z litego drewna bukowego
21. 2 fotele obite tkaniną w paski
22. kanapotapczan - jasny skaj
23. 2 pufy jasny skaj
24. fotel
25. firany
26. telewizor kolorowy kineskopowy S.
27. odtwarzacz (...)
28. żyrandol ośmioramienny
29. komplet mebli kuchennych
30. drewniany rozkładany stół sosnowy w kuchni
31. 6 krzeseł drewnianych sosnowych w kuchni
32. stół wraz z 4 krzesłami w kuchni
33. lodówkozamrażarka A.
34. zmywarka Z.
35. kuchenka gazowo - elektryczna A.
36. zlewozmywak dwukomorowy
37. kuchenka mikrofalowa W.
38. mikser Z.
39. robot wieloczynnościowy B.
40. żelazko P.
41. deska do prasowania
42. odkurzacz Z.
43. czajnik elektryczny

44. ekspres przelewowy do kawy S.
45. żyrandol
46. szafa
47. komoda
48. biurko
49. kanapotapczan
50. lustro w oprawie metalowej
51. krzesło biurowe
52. firany
53. dywanik
54. 4 białe szafki wiszące w łazience
55. szafka stojąca w łazience
56. szafa narożna
57. szafa oszklona
58. szafa z półkami
59. łóżko jednoosobowe z materacem
60. biurko z nadstawką - półką na książki i przybornikiem pod biurko
61. szafa niska
62. krzesło biurowe
63. firana
64. karnisz
65. szafa
66. łóżko dwuosobowe z materacem
67. 3 komody
68. 2 szafki nocne
69. 2 lampki nocne
70. kinkiet
71. żyrandol
72. 2 dywaniki

73. firana
74. karnisz
75. szafa
76. 2 komody
77. kanapotapczan
78. stolik TV oszklony
79. 2 wieszaki na odzież wierzchnią
80. lustro
81. półka na telefon wykonana z litego drewna
82. szafa na obuwie
83. meblościanka z mieszkania w P.
84. komoda
85. kanapotapczan
86. ława rozkładana
87. mały stół drewniany rozkładany
88. 4 krzesła tapicerowane
89. 10 krzeseł rozkładanych
90. grill ogrodowy na kółkach
91. łóżko polowe
92. leżak ogrodowy
93. mały telewizor S.
94. wierzytelność wobec Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Z. z tytułu czynszu za wynajem lokalu użytkowego położonego w Z. przy ul. (...)
95. środki pieniężne stanowiące zwrot zaliczki w związku z odstąpieniem od umowy nr (...) z dnia 27.04.2012 roku zawartej przez W. B. z (...) s.c. z siedzibą w Z.
96. środki pieniężne stanowiące równowartość zakupu telewizora LCD marki (...)
97. aparat fotograficzny C. (...)
98. aparat fotograficzny C. (...)
99. obiektyw fotograficzny C. (...)
100. obiektyw fotograficzny C. (...)

101. torba marki N. na sprzęt fotograficzny
102. dwa statywy fotograficzne
103. akcesoria fotograficzne: filtry, karty pamięci, środki do czyszczenia sprzętu fotograficznego
104. laptop H.
105. laptop A.
106. środki zgromadzone na funduszu inwestycyjnym P. (...) nr (...)
107. środki zgromadzone na rachunkach bankowych w:
 - banku (...) S.A. nr rachunku - (...)
 - banku (...) S.A. nr rachunku - (...)
 - banku (...) S.A. nr rachunku - (...)
 - banku (...) S.A. nr rachunku - (...)
 - banku (...) S.A. nr rachunku - (...)
 - banku (...) S.A. nr rachunku - (...)
 - banku (...) S.A. nr rachunku - (...)
 - (...) Banku (...) w Z.

Postanowieniem z dnia 10 kwietnia 2015 r. wydanym w sprawie II Ca 1451/14 Sąd Okręgowy w Poznaniu na skutek apelacji uczestnika postępowania zmienił postanowienie Sądu Rejonowego o tyle, że wyeliminował z treści rozstrzygnięcia punkty 94 i 96, zmieniając w związku z powyższym odpowiednio numerację poszczególnych składników majątku wspólnego.

Strony w dalszym toku postępowania wielokrotnie modyfikowały swoje żądania i stanowiska.

Na rozprawie 20 listopada 2019 r. wnioskodawczyni i uczestnik zgodnie cofnęły wnioski o dokonanie podziału laptopa H. oraz wskazały, że wszystkie przedmioty majątkowe objęte podziałem znajdują się w posiadaniu uczestnika.

W piśmie z 9 kwietnia 2018 r. uczestnik wniósł również o umorzenie postępowania w zakresie 29 udziałów w spółce (...) z uwagi na przekazanie ich w drodze darowizny na rzecz dzieci stron.

Postanowieniem częściowym z dnia 20 grudnia 2019 r. wydanym w sprawie I Ns 48/15 Sąd Rejonowy w Złotowie w punkcie 1. umorzył postępowanie w zakresie żądania podziału majątku w postaci laptopa H. oraz 29 udziałów w spółce Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w Z., w punkcie 2. dokonał częściowego podziału majątku wspólnego i zniesienia współwłasności majątku wspólnego opisanego w pkt 1, 2, od 9 do 93, od 97 do 103 i 105 prawomocnego postanowienia wstępnego z dnia 30 kwietnia 2014 r. w ten sposób, że zarządził sprzedaż licytacyjną nieruchomości położonej w Z. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) o wartości 338.000,00 zł i podział sumy uzyskanej ze sprzedaży po połowie na rzecz wnioskodawczyni i uczestnika po potrąceniu kosztów egzekucji (lit. a), przyznał uczestnikowi Z. B. udział wnoszący 2/3 w prawie użytkowania wieczystego grantu i prawie własności budynków położonych w Z. przy ul. (...), dla którego prowadzona jest księga wieczysta (...) o wartości 347.000,00 zł (lit. b), przyznał uczestnikowi Z. B. samochód osobowy marki A.nr rej. (...) o wartości 750,00 zł (lit. c), przyznał uczestnikowi Z. B. ruchomości określone pod poz. od 8 do 93, od 97 do 103 i 105 o łącznej wartości 30.701,00 zł (lit.d), w punkcie 3. zasądził tytułem spłaty od uczestnika Z. B. na rzecz wnioskodawczyni W. B. 189.200,50 zł, płatną w terminie 6

miesiący od dnia uprawomocnienia się postanowienia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności, w punkcie 4. zasądził od wnioskodawczyni W. B. na rzecz uczestnika Z. B. kwotę 15.734,75 zł tytułem zwrotu nakładów poczynionych przez uczestnika z majątku osobistego na majątek wspólny.

Apelacje od powyższego postanowienia wniosły obie strony.

Wnioskodawczyni reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika zaskarżyła orzeczenie w części, tj. w punkcie 2d zarzucając Sądowi Rejonowemu naruszenie art. 325 k.p.c. w zw. z art. 371 §1 k.p.c. poprzez wewnętrzną sprzeczność sentencji orzeczenia i jego niezgodność z treścią uzasadnienia.

Wskazując na powyższe apelująca domagała się:

1. zmiany orzeczenia w punkcie 2d poprzez przyznanie uczestnikowi ruchomości określonych pod poz. 9 do 93, od 97 do 103 i 105 o łącznej wartości 30.701 zł, a w części dotyczącej punktu 8, tj. środków zgromadzonych na polisie ubezpieczeniowej W. B. w Towarzystwie (...) S.A. z siedzibą w W. - nr polisy (...) zwrócenia sprawy Sądowi I instancji do rozstrzygnięcia
2. zasądzenia od uczestnika na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych,
ewentualnie
3. sprostowania punktu 2d poprzez przyznanie uczestnikowi ruchomości określonych pod poz. 9 do 93, od 97 do 103 i 105 o łącznej wartości 30.701 zł,
4. zasądzenia od uczestnika na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych

W odpowiedzi na apelację uczestnik reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o

1. uchylenie zaskarżonego postanowienia do ponownego rozpoznania, pozostawiając Sądowi Rejonowemu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego, ewentualnie
2. zmianę zaskarżonego postanowienia w zakresie pkt 2d poprzez:
 - a. przyznanie na własność wnioskodawczyni rzeczy ruchomych innych niż samochód osobowy A. (...) oraz sprzęt fotograficzny obejmujący aparat fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...) mm i zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwoty 13.500,50 zł tytułem spłaty, płatnej w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności, względnie poprzez zarządzenie sprzedaży licytacyjnej rzeczy ruchomych innych niż samochód osobowy A. (...) oraz sprzęt fotograficzny obejmujący aparat fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...) i podział ceny uzyskanej z licytacji po połowie pomiędzy wnioskodawczynią i uczestnika po potrąceniu kosztów egzekucji;
 - b. zwrócenie Sądowi I instancji sprawy do rozstrzygnięcia w zakresie środków zgromadzonych na polisie ubezpieczeniowej W. B. w Towarzystwie (...) S.A. z siedzibą w W. - nr polisy (...)
3. zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego pełnionego przez radcę prawnego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Z kolei w wywiedzionej przez siebie apelacji uczestnik działając przez swojego pełnomocnika zaskarżył postanowienie w części:

I. co do pkt 2d: w zakresie w jakim przyznaje na własność uczestnika rzeczy ruchome inne niż samochód osobowy A. (...) o wartości 750,00 zł oraz sprzęt fotograficzny obejmujący aparat fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...) o łącznej wartości 3 700,00 zł;

II. co do pkt 3: w zakresie obciążenia uczestnika obowiązkiem spłaty na rzecz wnioskodawcy ni w kwocie 13 500,50 zł tytułem spłaty rzeczy ruchomych innych niż samochód osobowy A. (...) o wartości 750,00 zł oraz sprzęt fotograficzny obejmujący aparat fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...) o łącznej wartości 3 700,00 zł

III. co do pkt 4: w zakresie w jakim nie uwzględni roszczenia o zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwot:

a) 173 500,00 zł tytułem zwrotu równowartości 1/2 nakładów zwaloryzowanych na aktualną wartość w postaci przeznaczenia przez uczestnika należących do jego majątku osobistego środków z tytułu honorarium uzyskanego od Fabryki (...) S.A. w Z. za korzystanie ze wzoru użytkowego (...) objętego prawem ochronnym nr (...) przyznanym przez Urząd Patentowy RP w 1998 r. jako prawem własności przemysłowej na cenę zakupu prawa wieczystego nieruchomości i prawie własności budynków stanowiących odrębną własność położonej w Z. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Z. prowadzi księgę wieczystą nr (...) - w tym miejscu wnoszę o rozliczenie nakładów i ciężarów uczestnika Z. B. na składnik majątku wspólnego nieruchomości przy ul. (...) w Z.,

b) 36.314,55 zł tytułem zwrotu równowartości 1/2 nakładów poczynionych przez uczestnika na składniki majątku wspólnego obejmujące nieruchomości przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)) i ul. (...) w Z. (nr KW (...)).

Sądowi Rejonowemu apelujący zarzucił naruszenie:

1. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegające na dokonaniu dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów oraz na naruszeniu zasad prawidłowego rozumowania oraz doświadczenia życiowego poprzez:

a) błędne ustalenie, że środki na zakup udziału 2/3 w prawie użytkowania wieczystego gruntu i prawie własności budynków przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)) pochodziły z majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika, podczas gdy środki na pokrycie ceny zakupu udziału 2/3 w prawie użytkowania wieczystego gruntu i prawie własności budynków przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)) pochodziły z majątku osobistego uczestnika i obejmowały honorarium uzyskane przez uczestnika od Fabryki (...) S.A. w Z. za korzystanie ze wzoru użytkowego (...) objętego prawem ochronnym nr (...) przyznanym przez Urząd Patentowy RP w 1998 r., co stanowiło nakład uczestnika na zakup składnika majątku wspólnego;

b) błędne ustalenie, że środki na zakup udziału 2/3 w prawie użytkowania wieczystego gruntu i prawie własności budynków przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)) pochodziły z majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika, podczas gdy w toku postępowania nie ustalono, żeby małżonkowie posiadali dochody i oszczędności pozwalające na zakup udziału 2/3 w prawie użytkowania wieczystego gruntu i prawie własności budynków przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)) inne niż opisane wyżej honorarium uczestnika stanowiące jego majątek osobisty, które to honorarium uczestnik uzyskał na krótko przed zakupieniem udziału 2/3 w prawie użytkowania wieczystego gruntu i prawie własności budynków przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)) i jest oczywistym w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, że małżonkowie nie mieli możliwości zgromadzenia oszczędności w ramach majątku wspólnego pozwalających na pokrycie ceny za zakup udziału 2/3 w prawie użytkowania wieczystego gruntu i prawie własności budynków przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)) oraz jest nielogiczne i niezgodne z zasadami doświadczenia życiowego przyjęcie, że zakup udziału 2/3 w prawie użytkowania wieczystego gruntu i prawie własności budynków przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)) został sfinansowany z majątku wspólnego w sytuacji, gdy nie ustalono, że małżonkowie posiadali w majątku wspólnym środki pozwalające na odkrycie ceny oraz że posiadali możliwości zgromadzenia w majątku wspólnym oszczędności pozwalających na pokrycie ceny, a skoro sam zakup udziału 2/3 w prawie użytkowania wieczystego gruntu i prawie własności budynków

przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)) nastąpił w niedługim czasie po otrzymaniu przez uczestnika honorarium od Fabryki (...) S.A. w Z. to logicznym i zgodnym z zasadami doświadczenia życiowego jest przyjęcie, że cena za zakup udziału 2/3 w prawie użytkowania wieczystego gruntu i prawie własności budynków przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)) została pokryta przez uczestnika z otrzymanego honorarium stanowiącego majątek osobisty uczestnika;

c) błędne ustalenie na podstawie treści zapisów aktu notarialnego, że środki na zakup udziału 2/3 w prawie użytkowania wieczystego gruntu i prawie własności budynków przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)) pochodziły z majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika, podczas gdy ocena dowodu w postaci aktu notarialnego prowadzącego do nabycia przez małżonków i J. B. użytkowania wieczystego nieruchomości wraz z prawem własności budynków ul. (...) w Z. (nr KW (...)) jest niespójna, gdyż z jednej strony Sąd podważa treść aktu notarialnego w zakresie w jakim w akcie notarialnym nie odnotowano zapłaty ceny przez J. B. za udział nabyty przez J. B., a z drugiej strony Sąd opiera się na treści aktu notarialnego w zakresie w jakim w akcie notarialnym stwierdzono zapłatę ceny za udział małżonków z majątku wspólnego, co prowadzi do tego że Sąd różnicuje skutki wynikające z art. 244 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w ten sposób, że z jednej strony odmawia stosowania do aktu notarialnego przepisu art. 244 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. (w zakresie w jakim w akcie notarialnym nie odnotowano zapłaty ceny przez J. B.), a z drugiej strony przepis art. 244 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. do aktu notarialnego stosuje (w zakresie w jakim w akcie notarialnym stwierdzono zapłatę ceny za udział małżonków z majątku wspólnego);

d) błędne ustalenie, że środki na zakup udziału 2/3 w prawie użytkowania wieczystego gruntu i prawie własności budynków przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)) pochodziły z majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika, podczas gdy aż do czasu ostatniej rozprawy w dniu 20.11.2019 r. wnioskodawczyni nie zaprzeczała twierdzeniom uczestnika, że środki na zakup udziału 2/3 w prawie użytkowania wieczystego gruntu i prawie własności budynków przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)) pochodziły z majątku osobistego uczestnika - honorarium uzyskanego przez uczestnika od Fabryki (...) S.A. w Z. za korzystanie ze wzoru użytkowego (...)” objętego prawem ochronnym nr (...) przyznany przez Urząd Patentowy RP w 1998 r., co prowadziło do wniosku, że powyższe twierdzenie uczestnika Sąd uzna za przyznane przez wnioskodawczynię zgodnie z art. 230 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.;

e) błędną ocenę dowodów z dokumentów w postaci umów zawartych z Przedsiębiorstwem (...) sp. z o.o. obejmujących remonty na nieruchomości przy ul. (...) w Z. i faktur wystawionych przez Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. za wykonane remonty i w konsekwencji błędne ustalenie, że nakłady uczestnika w postaci sfinansowania remontów na nieruchomości przy ul. (...) w Z. nie podlegają rozliczeniu w ramach niniejszego postępowania, w sytuacji gdy umowy z Przedsiębiorstwem (...) sp. z o.o., których przedmiotem było wykonanie remontów były zawarte przed rozwodem remonty wykonano przed datą uprawomocnienia się wyroku rozwodowego i ich wartość zawiera się w ustalonej przez biegłą E. W. wartości udziału 2/3 w prawie użytkowania wieczystego gruntu i prawie własności budynków przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)), a zapłata wynagrodzenia za wykonane przez Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. remonty nastąpiła już po rozwodzie ze środków stanowiących majątek osobisty uczestnika;

f) błędne ustalenie że nakłady uczestnika w postaci opłat eksploatacyjnych związane są z korzystaniem z nieruchomości wyłącznie przez uczestnika i nie podlegają rozliczeniu w ramach niniejszego postępowania, podczas gdy nakłady uczestnika związane ze zużyciem prądu, wody, gazu, odprowadzaniem ścieków, wywozem nieczystości stałych, podczas gdy żądanie zwrotu powyższych nakładów dotyczyło okresu po rozwiązaniu małżeństwa od czerwca 2012 r. do października 2012 r. w którym to okresie wnioskodawczyni zamieszkiwała na nieruchomości przy ul. (...) w Z. stanowiącej majątek wspólny i spowodowała powstanie kosztów eksploatacyjnych pokrytych przez uczestnika po rozwiązaniu małżeństwa z jego majątku osobistego, co stanowiło nakład uczestnika z majątku osobistego na majątek wspólny;

g) błędną ocenę dowodu z przesłuchania stron na rozprawie w dniu 10 kwietnia 2018 r. r w konsekwencji błędne ustalenie, że przyznane uczestnikowi rzeczy ruchome inne niż samochód osobowy A. (...) oraz sprzęt fotograficzny obejmujący aparat fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...) są niezbędne do prawidłowego korzystania z nieruchomości przy ul. (...) w Z., podczas gdy przedmiotowe rzeczy ruchome znajdują się na nieruchomości przy ul. (...) w Z. częściowo stanowiąc wyposażenie domu, a w pozostałej części są zmagazynowane

budynku gospodarczym przy ul. (...) w Z. i nie stanowią wyposażenia nieruchomości przy ul. (...) w Z., stąd nie mają one żadnego wpływu na możliwość korzystania przez uczestnika z nieruchomości ul. (...) w Z.;

h) błędne ustalenie, że na nieruchomości ul. (...) w Z. zamieszkują córka stron z dzieckiem oraz synowa stron z dzieckiem, podczas gdy córka stron H. nie ma dziecka i zamieszkuje wraz z uczestnikiem na nieruchomości przy ul. (...) w Z.;

2. art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, poprzez nie wskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia przyczyn dla których Sąd uznał, że umowy zawarte przez uczestnika z spółką Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. nie stanowią podstawy rozliczenia nakładów uczestnika w postaci remontów na nieruchomości przy ul. (...) w Z.;

3. art. 156 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, poprzez oddalenie wniosku pełnomocnika uczestnika o odroczenie rozprawy w dniu 20 listopada 2019 r., podczas gdy na rozprawie wnioskodawczyni złożyła obszernie pismo procesowe, z którym uczestnik i jego pełnomocnik nie mieli możliwości wcześniej się zapoznać, skutkiem czego brak odroczenia rozprawy w dniu 20 listopada 2019 r. uniemożliwił uczestnikowi i jego pełnomocnikowi odniesienie się do pisma wnioskodawczyni z dnia 18 listopada 2019 r., co stanowi pozbawienie uczestnika możliwości obrony jego praw i prowadzi do nieważności postępowania, zgodnie z art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.;

4. art. 128 k.p.c. i art. 1301a § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, poprzez nie zarządzenie zwrotu pisma wnioskodawczyni z dnia 18 listopada 2019 r. złożonego przez pełnomocnika wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 20 listopada 2019 r. w sytuacji, w której do odpisu przedmiotowego pisma nie załączono odpisów załączników, a pismo złożone zostało przez pełnomocnika będącego radcą prawnym;

5. art. 299 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron przed zamknięciem rozprawy w sytuacji gdy pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy;

6. art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c., które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegające na zaniechaniu ustalenia z urzędu składu i wartości majątku podlegającego podziałowi poprzez nie zbadanie okoliczności czy małżonkowie posiadali dochody i oszczędności pozwalające na zakup udziału 2/3 w prawie użytkowania wieczystego gruntu i prawie własności budynków przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)) inne niż honorarium uzyskane przez uczestnika od Fabryki (...) S.A. w Z. za korzystanie ze wzoru użytkowego (...) objętego prawem ochronnym nr (...) przyznanym przez Urząd Patentowy RP w 1998 r.;

7. art. 33 pkt 9 i 10 ustawy z dnia 25.02.1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (dalej jako k.r.o.) oraz 31 § 2 pkt 2 k.r.o. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że honorarium uzyskane przez uczestnika od Fabryki (...) S.A. w Z. za korzystanie ze wzoru użytkowego (...) objętego prawem ochronnym nr (...) przyznanym przez Urząd Patentowy RP w 1998 r. stanowiło dochód z majątku osobistego uczestnika należący do majątku wspólnego małżonków podczas gdy przedmiotowe honorarium stanowiło składnik majątku osobistego uczestnika nabyty w zamian za prawo własności przemysłowej - wzór użytkowy(...)objęty prawem ochronnym nr (...) przyznanym przez Urząd Patentowy RP w 1998 r. - stanowiące składnik majątku osobistego uczestnika;

8. art. 211 ustawy z dnia 23.04.1964 r. k.c. i 212 § 2 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. i art. 46 k.r.o. w zw. z art. 688 k.p.c. i art. 567 § 3 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyznanie na własność uczestnika rzeczy ruchomych innych niż samochód osobowy A. (...) oraz sprzęt fotograficzny obejmujący aparat fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...) w sytuacji gdy uczestnik nie wyrażał woli przejęcia na własność rzeczy ruchomych innych niż samochód osobowy A. (...) oraz sprzęt fotograficzny obejmujący aparat fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...), co obowiązało Sąd, w przypadku braku woli przejęcia tych rzeczy

ruchomych przez wnioskodawczynię, do zarządzenia ich sprzedaży licytacyjnej i podziału sumy uzyskanej z licytacji po połowie między wnioskodawczynię i uczestnika po potrąceniu kosztów egzekucji.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, apelujący wniósł o:

I. uchylenie zaskarżonego postanowienia w części objętej zakresem zaskarżenia zniesienie postępowania w sprawie o sygn. akt I Ns 48/15 w części tj. poczynając od oddalenia wniosku pełnomocnika uczestnika o odroczenie rozprawy w dniu 20 listopada 2019 r. i przekazanie Sądowi Rejonowemu sprawy do ponownego rozpoznania w powyższym zakresie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego;

Z ostrożności procesowej, w przypadku stwierdzenia przez Sąd II instancji braku podstaw do uchylenia zaskarżonego postanowienia apelujący wniósł o:

II. zmianę zaskarżonego postanowienia:

a) co do pkt 2d: poprzez przyznanie na własność wnioskodawczyni rzeczy ruchomych innych niż samochód osobowy A. (...) oraz sprzęt fotograficzny obejmujący aparat fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...) i zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwoty 13.500,50 zł tytułem spłaty, płatnej w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności, względnie poprzez zarządzenie sprzedaży licytacyjnej rzeczy ruchomych innych niż samochód osobowy A. R. 145 oraz sprzęt fotograficzny obejmujący aparat fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...) - 300, obiektyw fotograficzny C. (...) mm i podział ceny uzyskanej z licytacji po połowie pomiędzy wnioskodawczynię i uczestnika po potrąceniu kosztów egzekucji;

b) co do pkt 3: poprzez obniżenie kwoty spłaty uczestnika na rzecz wnioskodawczyni o kwotę 13.500,50 zł odpowiadającą połowie wartości rzeczy ruchomych innych niż samochód osobowy A. (...) oraz sprzęt fotograficzny obejmujący aparat fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...) tj. z kwoty 189.225,50 zł do kwoty 175.725,00 zł płatnej w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności;

c) co do pkt 4: poprzez zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika dalszej kwoty 209.814,55, płatnej w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności, z czego

- kwota 173.500,00 zł tytułem zwrotu równowartości 1/2 nakładów zwaloryzowanych na aktualną wartość w postaci przeznaczenia przez uczestnika należących do jego majątku osobistego środków z tytułu honorarium uzyskanego od Fabryki (...) S.A. w Z. za korzystanie ze wzoru użytkowego (...) objętego prawem ochronnym nr (...) przyznany przez Urząd Patentowy RP w 1998 r. jako prawem własności przemysłowej na cenę zakupu prawa wieczystego nieruchomości i prawie własności budynków stanowiących odrębną własność położonej w Z. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Z. prowadzi księgę wieczystą nr (...) - w tym miejscu wnoszę o rozliczenie nakładów i ciężarów uczestnika Z. B. na składnik majątku wspólnego nieruchomości przy ul. (...) w Z.;
- kwota 36 314,55 zł tytułem zwrotu równowartości 1/2 nakładów poczynionych przez uczestnika na składniki majątku wspólnego obejmujące nieruchomości przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)) i ul. (...) w Z. (nr KW (...)) - w tym miejscu wnoszę o rozliczenie nakładów i ciężarów uczestnika Z. B. na składniki majątku wspólnego: nieruchomości przy ul. (...) w Z. i nieruchomości przy ul. (...) w Z..

III. zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego pełnionego przez radcę prawnego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawczyni reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła o jej oddalenie oraz o zasądzenie od uczestnika na swoją rzecz kosztów postępowania wywołanych jego apelacją według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Jeśli chodzi o apelację wnioskodawczyni, Sąd Okręgowy przyjął, że nie kwalifikowała się ona do merytorycznego rozpoznania. Nie budziło bowiem wątpliwości Sądu II instancji, że intencją Sądu Rejonowego było dokonanie częściowego podziału majątku. Składnik majątku wspólnego w postaci środków zgromadzonych na polisie ubezpieczeniowej W. B. w Towarzystwie (...) S.A. z siedzibą w W. - nr polisy (...) ujęty pod pozycją 8 postanowienia wstępnego z dnia 30 kwietnia 2014 r., nie był przedmiotem rozstrzygnięcia na obecnym etapie postępowania. Wskazanie tego składnika w sentencji zaskarżonego postanowienia było wyłącznie wynikiem omyłki pisarskiej Sądu I instancji, która podlegała usunięciu w drodze sprostowania (art. 350 § 1 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Z tych samych powodów należało zmodyfikować numerację pozostałych przedmiotów majątkowych podlegających podziałowi w niniejszym postępowaniu, z uwzględnieniem zmiany dokonanej postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 10 kwietnia 2015 r. wydanym w sprawie II Ca 1451/14 (punkt I). Wobec sprostowania zachodziły podstawy do umorzenia postępowania wywołanego apelacją uczestniczki (art. 355 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) o czym orzeczono w punkcie II.

Apelacja uczestnika okazała się zasadna jedynie częściowo.

Odnosnie apelacji uczestnika rozważania należało rozpocząć od najdalej idącego zarzutu, tj. zarzutu nieważności postępowania, który polegać miał na uniemożliwieniu uczestnikowi i jego pełnomocnikowi odniesienia się do pisma wnioskodawczyni z dnia 18 listopada 2019 r. Zarzut ten w całości okazał się chybiony. Przede wszystkim apelujący pominął zasadniczy fakt, że niniejsze postępowanie toczy się od wielu lat. Na przestrzeni tego okresu strony wielokrotnie składały rozmaite pisma, w których prezentowały stanowisko w sprawie. Analiza pisma wnioskodawczyni z dnia 18 listopada 2019 r. wskazywała, że nie zawiera ono żadnych nowych twierdzeń, stanowiąc jedynie kompleksowe podsumowanie dotychczasowego stanowiska. Pismo to w swej treści nie zawierało niczego, co wymagałoby podjęcia polemiki ze strony uczestnika. W ocenie Sądu odwoławczego pełnomocnik uczestnika mógł ewentualnie na rozprawie zapoznać się merytorycznie z przedmiotowym pismem, wnioskując o zarządzenie przerwy celem jego przeczytania. Sąd Rejonowy nie miał natomiast obowiązku udzielać dodatkowego terminu do pisemnego ustosunkowania się do tego pisma. Z opisanych względów nie doszło do naruszenia art. 156 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz z art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Nietrafne były również zarzuty powiązane z naruszeniem art. 128 k.p.c. i art. 130¹a § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. (poprzez nie zarządzenie zwrotu pisma wnioskodawczyni z dnia 18 listopada 2019 r. z uwagi na brak odpowiedniej liczby odpisów) oraz art. 299 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. (poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron przed zamknięciem rozprawy). Jeśli chodzi o pierwszy z zarzutów, to z protokołu rozprawy z dnia 20 listopada 2019 r. wynika, że pismo z dnia 18 listopada 2019 r. doręczono bezpośrednio pełnomocnikowi uczestnika, a drugi egzemplarz znajduje się w aktach. Odnosnie zaś zaniechania przesłuchania stron, zauważyć trzeba, że w świetle art. 299 k.p.c. dowód z przesłuchania stron nie jest obligatoryjny. Jest dowodem posiłkowym, a kwestia konieczności jego prowadzenia leży w zakresie swobodnej decyzji Sądu, opartej na analizie materiału dowodowego w zakresie jego spójności i zupełności. Dowód z przesłuchania stron może być dopuszczony tylko wtedy, gdy materiał dowodowy został wyczerpany lub w sprawie w ogóle brak jest środków dowodowych, a jednocześnie nie zostały wyjaśnione fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. W niniejszej sprawie materiał dowodowy był wystarczający do wydania postanowienia częściowego.

Zarzut naruszenia 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. pomimo swojej rozbudowanej formy okazał się w przeważającej części nietrafny. Zdaniem Sądu Okręgowego sprowadzał się w istocie do gołosłownej polemiki z prawidłowymi ustaleniami Sądu Rejonowego.

Przede wszystkim Sąd II instancji podziela stanowisko Sądu I instancji, że wynagrodzenie uzyskane za korzystanie przez Fabrykę (...) S.A. w Z. ze wzoru użytkowego(...) objętego prawem ochronnym nr (...) przyznanym uczestnikowi przez Urząd Patentowy RP w 1998 r. stanowiło dochód wchodzący w skład majątku wspólnego. Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 32 § 2 pkt 1 k.r.o. w zw. z art. 33 pkt 10 w brzmieniu obowiązującym do 19 stycznia 2005 r. wszelkie korzyści majątkowe pobrane z praw własności przemysłowej traktuje się jako dochody z majątku osobistego wchodzące w skład majątku wspólnego. Z kolei na rozprawie w dniu 17 grudnia 2012 r. uczestnik sam przyznał, że uzyskał od spółki (...) na drodze sądowej wynagrodzenie za korzystanie z jego wzoru użytkowego. W kontekście powyższego Sąd Okręgowy zważył, że również z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 26 września 2013 r. w sprawie I ACa 699/13 z powództwa Z. B. przeciwko ww. spółce wynikało, że powód wniósł o zapłatę 338.344 zł tytułem wynagrodzenia za korzystanie od 1 stycznia 2001 r. do 14 lipca 2004 r. ze wzoru użytkowego(...)” (k. 447). Sąd II instancji wyjaśnia, że od majątkowych praw twórcy odróżnić należy dochody (korzyści), jakie one przynoszą (np. w wyniku udzielenia licencji). Dochody te podlegają zaliczeniu do majątku wspólnego zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 31 § 2 pkt 2 k.r.o. Pożytki, jakie małżonek może uzyskiwać w związku z przysługującymi mu majątkowymi prawami twórcy, odróżnić należy również od ekwiwalentu uzyskiwanego w wyniku ich zbycia (por. J.S. Piątowski, w: System PrRodz, s. 392–393). Ten ostatni, zgodnie z zasadą surogacji powinien zostać zaliczony do majątku osobistego. (por. J. Słyk, Komentarz do art. 33 k.r.o. [w:] Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, (red.) K. Osajda, wyd. 8, Legalis). W okolicznościach rozpoznanej sprawy nie doszło w przeszłości do sprzedaży przez uczestnika jego prawa do wzoru użytkowego. Tymczasem tylko w takim przypadku środki uzyskane przez uczestnika z takiej transakcji stanowiłyby jego majątek osobisty. Tak sytuacja nie miała miejsca, bowiem apelujący wytaczając kolejne powództwa przeciwko Fabryce (...) S.A. w Z. pobierał przez lata wynagrodzenie za korzystanie z przysługującego mu wzoru użytkowego, które zasilalo majtek wspólny. W konsekwencji również zarzut naruszenia art. 33 pkt 9 i 10 k.r.o. oraz 31 § 2 pkt 2 k.r.o. okazał się bezzasadny.

Sąd Rejonowy trafnie ustalił, że środki na zakup udziału 2/3 w prawie użytkowania wieczystego gruntu i prawie własności budynków przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)) pochodziły z majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika. Ustalenie to zostało dokonane w oparciu o treść samej umowy sprzedaży tego prawa (k. 969). W akcie notarialnym będącym dokumentem urzędowym (art. 2 § 2 ustawy z 14.02.1991 r. Prawo o notariacie w zw. z art. 244 § 1 k.p.c.) wskazano wprost środki pochodzące z majątku wspólnego jako źródło finansowania zakupu tego prawa. Odnotowano w nim bowiem, że w momencie dokonywania zakupu J. B. był kawalerem, a pomiędzy małżonkami B. panował ustrój wspólności majątkowej. W tym stanie rzeczy wystarczające było zamieszczenie przez notariusza adnotacji, że sprzedający otrzymali całość ceny sprzedaży. W tym stwierdzeniu mieściło się ustalenie, że J. B. zapłacił ze swojego majątku część ceny, która go obciążała, a małżonkowie B. pozostała część z ich majątku wspólnego (art. 231 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Artykuł 252 k.p.c. nie wyłącza możliwości zwalczania prawdziwości dokumentu urzędowego, lecz jedynie reguluje zagadnienie ciężaru dowodu przy obalaniu domniemania, z którego korzystają dokumenty urzędowe, o jakich mowa w art. 244 k.p.c. Ta strona, która zaprzecza prawdziwości dokumentu urzędowego, powinna to udowodnić (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 18 września 1969 r., II CR 308/69). Samo wyrażenie przypuszczenia, że dokument urzędowy może być niezgodny z prawdą, nie stanowi zaprzeczenia jego prawdziwości i nie podważa jego mocy dowodowej. Strona powinna bowiem udowodnić, że dokument ten nie pochodzi od organu, który go wystawił, lub że zawarte w nim oświadczenie jest niezgodne z prawdą (postanowienie Sądu Najwyższego z 8 stycznia 2003 r., II CKN 247/01). W tej sytuacji ciężar udowodnienia, że środki pieniężne przeznaczone na pokrycie ceny nie pochodziły z majątku wspólnego spoczywał na uczestniku – takich dowodów apelujący jednak nie przedstawił (art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Sąd Okręgowy zważył, że argumentacja uczestnika ograniczała się do przytoczenia twierdzeń o zasądzeniu na jego rzecz honorarium za korzystanie ze wzoru użytkowego, które miały stanowić źródło finansowania zakupu prawa użytkowania wieczystego, te zaś środki – jak wyżej wyjaśniono – stanowiły składnik majątku wspólnego. Niezależnie od powyższego pozostały materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy wskazywał, że małżonkowie posiadali wystarczające środki z majątku wspólnego. W 2000 r. uczestnik uzyskał bowiem klauzulę wykonalności na łączną sumę 152.342 zł z tytułu roszczeń pracowniczych od przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowego (...) S.A. w Z. (k. 288 i 291). W oparciu o art. 231 k.p.c. można więc było przyjąć, że małżonkowie B. nie mieli problemów ze zgromadzeniem do 26 marca 2004 r. potrzebnych środków w kwocie 166.666 zł na

zakup udziału 2/3 w użytkowaniu wieczystym. W kontekście powyższego bezzasadny był zarzut apelującego, że wnioskodawczyni do czasu ostatniej rozprawy w dniu 20 listopada 2019 r. nie zaprzeczała jego twierdzeniom co do źródła finansowania zakup udziału 2/3 w prawie użytkowania wieczystego gruntu i prawie własności budynków przy ul. (...) w Z. (nr KW (...)). Zgodnie z art. 205⁽¹²⁾ § 2 k.p.c. w zw. z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2019 r. zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw strona może przytaczać twierdzenia i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej aż do zamknięcia rozprawy. Tymczasem umowa sprzedaży z dnia 26 marca 2004 r. w formie aktu notarialnego została złożona do akt sprawy znacznie wcześniej. W myśl art. 230 k.p.c. fakty przemilczane sąd może uznać za przyznane kierując się swoim uznaniem, wynikami całego postępowania i podobnie jak przyznane włączyć bez dowodu wprost do podstawy rozstrzygnięcia. Sąd powinien jednak powziąć - na podstawie wyniku całej rozprawy, czyli wszystkich okoliczności sprawy, całego materiału procesowego - przekonanie, że strona nie zamierzała i nie zamierza zaprzeczyć istnieniu faktów przytoczonych przez stronę przeciwną. Wynik całej rozprawy będzie sprzeciwiał się zastosowaniu art. 230 k.p.c. w szczególności wtedy, gdy przyjęciu określonych ustaleń faktycznych sprzeciwiają się inne ustalenia dokonane przez sąd w sprawie. Bezdowodowe ustalenie faktu istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o art. 230 k.p.c. wymaga jednak jego weryfikacji i to przy odpowiednim zastosowaniu kryteriów przewidzianych w art. 233 k.p.c. dla oceny dowodów". (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2016 roku, sygn. akt IV CSK 669/15). Uwzględniając całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w szczególności treść aktu notarialnego z dnia 26 marca 2004 r., brak było podstaw do dokonania ustaleń odmiennych niż przyjął Sąd Rejonowy w zakresie źródła pochodzenia środków na zakup spornego prawa użytkowania wieczystego (tj. z majątku wspólnego). Powyższe przesądziło również o bezzasadności zarzutu naruszenia art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c.

Prawidłowe było także ustalenie Sądu I instancji, że nakłady uczestnika w postaci sfinansowania remontów na nieruchomości przy ul. (...) w Z. nie podlegały rozliczeniu w ramach niniejszego postępowania. Faktem jest, że przed rozwodem zawarte zostały trzy umowy na wykonanie prac remontowych przez Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. (w dniach 9 czerwca 2011 r., 10 sierpnia 2011 r. i 20 września 2011 r. – k. 241, 244, 247), a same remonty wykonano przed datą uprawomocnienia się wyroku rozwodowego. Bezspornym było również, że zapłata za wykonane prace miała miejsce po ustaniu wspólności majątkowej oraz że została dokonana przez uczestnika z jego środków. W typowych warunkach powyższe okoliczności uzasadniałyby zakwalifikowanie tych płatności jako nakład z majątku osobistego uczestnika na majątek wspólny, bowiem biegła ustalając wartość udziału w prawie użytkowania wieczystego uwzględniła stan nieruchomości po modernizacji. Sąd Okręgowy zwraca jednak uwagę, że wskazane wyżej umowy zostały zawarte z naruszeniem art. 210 § 1 k.s.h. Z powołanego przepisu wynika, że w umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników. Tymczasem z treści rzeczonych umów wynika, że uczestnik zawarł je ze spółką, będąc jej prezesem. Z kolei oświadczenia woli w imieniu spółki złożone zostały przez przedstawiciela handlowego B. K. (umowa z dnia 10 sierpnia 2011 r.) oraz specjalistów ds. marketingu J. D. (umowa z 20 września 2011 r.) i A. D. (umowa z 9 czerwca 2011 r.), mimo że w świetle przepisów kodeksu spółek handlowych dla ważności zawartych umów wymagane była reprezentowanie spółki przez radę nadzorczą lub pełnomocnika powołanego uchwałą zgromadzenia wspólników. W konsekwencji uczestnik spełniając świadczenia na podstawie nieważnych umów uczynił to na własne ryzyko, tym bardziej, że wnioskodawczyni zaprzeczyła, by kwestia remontów była z nią uzgadniana. Z przedstawionych względów Sąd Okręgowy uznał, że nakłady poczynione przez uczestnika z tego tytułu na majątek wspólny nie podlegały rozliczeniu w niniejszym postępowaniu.

Bez wpływu na wynik niniejszego postępowania pozostawało natomiast błędne ustalenie Sądu Rejonowego, że na nieruchomości ul. (...) w Z. zamieszkują córka stron z dzieckiem oraz synowa stron z dzieckiem. Istotnie nieruchomość przy nieruchomości ul. (...) zajmuje synowa z dzieckiem Córka Stron H. nie ma również dziecka i zamieszkuje wraz z uczestnikiem na nieruchomości przy ul. (...) w Z..

Jeśli chodzi o zwrot nakładów uczestnika w postaci opłat eksploatacyjnych za okres od czerwca 2012 r. do października 2012 r., w którym wnioskodawczyni zamieszkiwała na nieruchomości przy ul. (...) w Z., argumentacja apelującego była trafna. Wnioskodawczyni nie zakwestionowała wysokości opłat z tytułu utrzymania mieszkania przy D. –

nie zaferowała żadnych dowodów, że ich wysokość była inna, niż wskazywał uczestnik w zestawieniu na k. 901. Sąd Okręgowy dokonując w oparciu o to zestawienie własnych obliczeń ustalił, że okresie od czerwca 2012 r. do października 2012 r. koszt utrzymania tej nieruchomości był następujący: podatek proporcjonalnie za 5 miesięcy 313,33 zł, ubezpieczenia proporcjonalnie za 5 miesięcy 282,70 zł, prąd 814,68 zł, gaz – 1.320,96 zł, woda i ścieki 361,66 zł, nieczystości stałe 233,92 zł, łącznie 3.327,25 zł. Tym samym wnioskodawczynię jako współkorzystającą właścicielkę obciążała połowa tej sumy, tj. 1.663,62 zł. Wskazaną kwotę należało jednak pomniejszyć o wysokość dokonanych przez nią zawniosu wpłat, na które powołał się apelujący, czyli 620,73 zł. Ostatecznie wnioskodawczyni winna zwrócić uczestnikowi tytułem nakładów z tego tytułu 1042,89 zł. W tym miejscu wskazać należy, że przyznana przez uczestnika w spisie okoliczność, że od rozvodu mieszkają z nim dwie dorosłe córki H. i J. pozostawała bez wpływu na ustalenie wysokości opłat obciążających wnioskodawczynię. Sąd Okręgowy stanął bowiem na stanowisku, że córki stron mieszkaly w spornej nieruchomości na zasadzie użyczenia za zgodą obojga rodziców, a tym samym zwolnione były z ponoszenia jakichkolwiek kosztów.

W kwestii pozostałych nakładów (tj. za dalsze okresy), w przypadku opłat eksploatacyjnych zasadą jest, że ponosi je ten, kto korzysta z nieruchomości. Skoro wnioskodawczyni wyprowadziła się z nieruchomości przy ul. (...) w październiku 2012 r. nie miała obowiązku ponosić opłat wygenerowanych przez uczestnika i dwie dorosłe córki po tej dacie. Inaczej sytuacja wygląda w przypadku stałych wydatków typu podatki, ubezpieczenie czy opłaty za użytkowanie wieczyste. Są to koszty obciążające właścicieli niezależnie od faktycznego korzystania z przedmiotu współwłasności. Wniosek uczestnika obejmujący wspomniane koszty zgłoszony w apelacji podlegał jednak uwzględnieniu jedynie w odniesieniu do nakładów zgłoszonych przed zamknięciem rozprawy przed Sądem I instancji. W swoich ustaleniach Sąd Rejonowy uwzględnił następujące nakłady na składniki majątku wspólnego: podatki w kwocie 23.314 zł, ubezpieczenie w wysokości 6.590,50 zł i OC 1.565,00 zł. Pomiął natomiast opłatę za użytkowanie wieczyste. Według wyliczeń zawartych w zestawieniu na k. 978 (niekwestionowanych przez wnioskodawczynię – art. 230 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) poniesione przez uczestnika z tego tytułu nakłady wyniosły 4.537,79 zł. W tej sytuacji wnioskodawczynię obciążała połowa tej sumy, tj. 2.268,90 zł. Uwzględniając tę kwotę oraz ustaloną wyżej wysokość nakładów na nieruchomość przy ul. (...) (1.042,89 zł) zasądzona w punkcie 4. postanowienia kwota 15.734,75 zł z tytułu nakładów podlegała zwiększeniu o 3.311,79 zł (2.268,90 zł + 1.042,89 zł).

Zawarty w apelacji wniosek o zwrot nakładów powstałych przed zamknięciem rozprawy zgłoszony po jej zamknięciu był spóźniony, a w konsekwencji bezskuteczny. Sąd Okręgowy uwzględnił jedynie nakład w postaci uiszczenia opłaty za użytkowanie wieczyste za dalszy okres, tj. uregulowanej 27 listopada 2019 r. (k. 1395). Wnioskodawczynię obciążała połowa wpłaconej kwoty, tj. 399,25 zł.

W kwestii podziału nieruchomości Sąd II instancji zaaprobował argumentację apelującego, przyjmując że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy zasadnym było zarządzenie ich częściowej sprzedaży licytacyjnej. Uważna lektura uzasadnienia zaskarżonego postanowienia pozwala przyjąć, że zasadniczym powodem przyznania uczestnikowi na własność wszystkich nieruchomości stanowiących składniki majątku wspólnego było ustalenie, że są one niezbędne do korzystania z nieruchomości przy ul. (...), znajdującej się obecnie w posiadaniu uczestnika. Jednocześnie Sąd Rejonowy uwzględniając oświadczenie Z. B. złożone na rozprawie dnia 20 listopada 2019 r. o braku wyrażenia zgody na przyznanie mu na własność wskazanej nieruchomości z obowiązkiem spłaty na rzecz wnioskodawczyni, zarządził jej sprzedaż licytacyjną. W ocenie Sądu Okręgowego w tej sytuacji analogicznie należało postąpić ze znajdującymi się na niej nieruchomościami, zważywszy, na co wskazał Sąd I instancji, że dla prawidłowego korzystania z nieruchomości konieczne będzie korzystanie ze znajdujących się tam nieruchomości. Wobec sprzedaży nieruchomości położonej przy ul. (...), posiadanie przez uczestnika nieruchomości (poza wyraźnie żądanymi) stanie się dla niego bezprzedmiotowe. Przychylając się zatem do zgłoszonego w apelacji wniosku o przyznanie uczestnikowi na własność określonych składników majątku wspólnego w postaci samochodu osobowego A. (...) oraz sprzętu fotograficznego obejmującego aparat fotograficzny C. (...), obiektyw fotograficzny C. (...) i obiektyw fotograficzny C.(...) o łącznej wartości 4.450 zł (ustalanej w oparciu o niekwestionowane opinie biegłych powołanych w sprawie), wysokość kwoty określonej w punkcie 3. zaskarżonego postanowienia podlegała stosownemu umniejszeniu. Ostatecznie uczestnik

otrzymał bowiem składniki majątku wspólnego o łącznej wartości 351.450 (347.000 zł + 750 zł + 3700 zł). Wartość udziału wnioskodawczyni w majątku wspólnym wyniosła zatem połowę tej sumy, tj. 175.725 zł.

Z przedstawionych względów w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzeczono jak w punkcie III.

Podstawę zasądzenia kwoty wskazanej w punkcie IV stanowił art. 383 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

W pozostałym zakresie apelacja uczestnika podlegała oddaleniu jako bezzasadna, zgodnie z art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. (punkt V).

Ryszard Małecki Anna Kulczewska-Garcia Małgorzata Radomska-Stęplewska